

הַמֶּזֶן מִטְלֵפוֹן לְוִיזְתָא בְּמַעְרַכַת הָעֵתוֹן

"הלו, ויזתא, אבא'לה כאן –
לכל הרוחות, אידיוט! –
בני, הרי לך סקופ של ממש
לעתון 'דיעות טפשיות'.

תחזיר לי מיד את אסתרל,
ולא – פה תקבר!
אתה מ'לה? אתה רמאי!
ב'זונה ממזר'!

המ'לה ש'יחיה יצא לצור
בשוק, בין הערבים.
כמנהגו תפס זבובים,
אה רק קוצצי כנפים.

עקשו המ'לה בבית-חולים,
בנחשתים כבול התכשיט.
לבר תביו, בני ויזתא,
הן זוהי כותרת ראשית.

מאט'ליוי היהודים אז צץ
בחורצ'יק נבוח ונפקר,
ב'דו אולר והוא צורח:
'רודו, צמא דם, משחת.

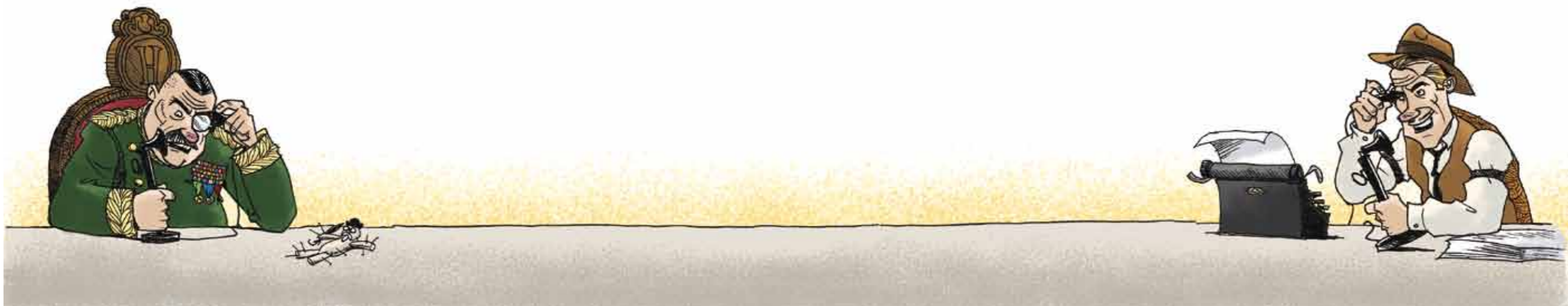
ה'יהודנים זממו מזמה
לרצח את מ'לכנו –
אה דע לך, כש'ב'ריא,
עצה טובה אנחנו:

'ארוני המ'לה, החכם באדם,
את היהודים – נמיתה!
הרי כלם לכאן הגיעו
מפולין ומ'ליטא'.

ויזתא בני, הבט ודע,
על יסורי אגיש חשבון.
השנה יחגגו ה'י'דים
פורים מלא חרבון.

מחיה ויזתא: "יס, פאפא,
סמך עלי, אתן פקדות –
אצלי עוד יקפצו ה'י'דים
כארנבות מפחדות."

והוא מתישב לשלחן הכתיבה,
צוחק, מדבר אל עצמו,
וימקיר תחיה תמונת המ'לה,
החכם מפל בני עמו.

מייד לאחר ניסיון ההתנקשות במלך, המן מתקשר בטלפון (i) לבנו ויזתא, עורך העיתון "דפים מטופשים" (נארישע בלעטער), ומוסר לו את החדשות ("ניצעסל"). הוא גם מקלל את בנו בחיבה: "קרייזי-הימל-דאָנער-וועטער", קללה בגרמנית שמשמעותה "חזיו ורעם". אפסותו של אחשוורוש מתוארת באמצעות הדימוי הנלעג של צייד, שגבורתו מתבטאת בלכידת זבובים אך הוא נכשל גם בכך ומצליח לצוד רק את העשירי והחלוש שבהם ("פליגן געכאַפט און גראָד די צענטע געפֿאַנגען"). ניסיון ההתנקשות של פסטריגתא פתטי – הוא מתנפל על המלך מתוך אטליז יהודי, אולר חייטים בידו, ומוחה על גזילת אסתרל שלו. "אם לא תחזיר לי מיד את אסתר" – הוא מזהיר את המלך – "אמור מהר וידוי" ("זאָג גיך אָפּ ווידוי"), משל היה אחשוורוש יהודי גוסס האומר וידוי קודם מיתתו.

ההתנקשות נכשלה. פסטריגתא נתפס, נכבל בשלשלאות, והמלך מחלים מפצעיו בבית-החולים. בינתיים מנצל המן את ההודמנות ומנסה לקשור בין ההתנקשות לבין כלל היהודים, שלדעתו גמרו אומר לחסל את המלך. שנאתו של המן לעם ישראל מנוסחת במגילת אסתר בפסוק הידוע שמשמיע המן באוזני אחשוורוש: "יִשְׁנֹו עַם-אֶחָד מְפֹרָד וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים כָּל מְדִינֹות מְלָכוּתְךָ וְרַתִּיחֵם שְׁנוֹת מְקַלְעֵם, וְאֶת-יְהוָה הַמֶּלֶךְ אֵינֶם עֹשִׂים" (ג, ח). פסוק זה נתפס במסורת היהודית כסיסמתם של שונאי ישראל בכל הדורות, והמן של מאנגר "משווק" אותה באמצעות העיתון – רמז ברור לעיתונות הפולנית האנטישמית של שנות השלושים, שהסיתה בגלוי נגד יהודים והכשירה את הקרקע לאלומות כלפיהם. המן טוען באוזני בנו כי יהודי עיר הבירה זרים. הרי הם הגיעו לכאן, לשושן, מרחבי פולין וליטא... זו גם הטענה שכיוונו שונאי ישראל כלפי יהודי ורשה: עד ראשית המאה ה-19 כלל לא הותר ליהודים לגור בתחומיה של בירת פולין, ואילו עתה גורשים את רחובותיה של העיר מהגרים יהודיים מכל רחבי מורח-אירופה. ה"יס, פּאַפּאַ", שבו עונה ויזתא לאביו ומבטיחו כי יציית להוראותיו, ממחיש את דמותו הפרובינציאלית של ויזתא – העיתונאי כביכול, שמחשיב את עצמו לאיש העולם הגדול.

